

Arhiv družboslovnih podatkov

Gradivo vezano na raziskavo

Prepoznavanje ravni jezikovne zmožnosti romskih otrok in učencev, 2023

ADP-IDNo: JZRO23

DOI: https://doi.org/10.17898/ADP_JZRO23_V1

Vprašalnik – prekmurska romščina

1. ŽIVALI/ U MARHI

- 1.1. Pokaži konja! **Sikav le gra!**
- 1.2. Pokaži zajca! **Sikav le šoušoje!**
- 1.3. Pokaži leva! **Sikav le lev!**

- 1.4. Pokaži, katera žival živi v vodi! **Sikav, sej marha žil andu paunji!**
- 1.5. Kaj je to? **So hi adau?**
- 1.6. Pokaži, katera žival piči! **Sikav, sej marha phosaul!**
- 1.7. Kaj je to? **So hi adau?**
- 1.8. Pokaži, katera žival je najpočasnejša! **Sikav, sej marha žal polouke!**
- 1.9. Kaj je to? **So hi adau?**

- 1.10. Kakšen je konj? **Sej faurba hi ugra?**
- 1.11. Kaj je zajec? **So hal u šoušoj?**
- 1.12. Kaj ima konj na vratu? **So hi le grauste andi men?**
- 1.13. Kaj lovijo ribiči? **So uštikeren u ribičtja?**
- 1.14. Kam nosijo čebele med? **Kauj u bernji phiraun u med?**
- 1.15. Kam se polž lahko skrije? **Kauj pe šej u čiga gurul?**

2. POHIŠTVO

- 2.1. Pokaži stol! **Sikav u skaumi!**
- 2.2. Pokaži omaro! **Sikav u maurimo!**
- 2.3. Pokaži peč! **Sikav i petja!**

- 2.4. Pokaži, kaj odpremo, če je vroče! **Sikav, so phrauvras kada hi tauto!**
- 2.5. Kaj je to? **So hi adau?**
- 2.6. Pokaži, kje spimo! **Sikav kauj sovas?**
- 2.7. Kaj je to? **So hi adau?**
- 2.8. Pokaži., kaj visi na stropu! **Sikav so loughinel pru strop!**
- 2.9. Kaj je to? **So hi adau?**

- 2.10. Kdaj zakurimo peč? **Kada fitinas andi petja?**
- 2.11. Kje imamo obleke? **Kaj hi men fouti?**
- 2.12. Kam sede mama, če je utrujena? **Kauj bešel i mama kada hili utrujeni?**
- 2.13. Kam greš, kadar si zaspan? **Kauj žas kada sal lindraul?**
- 2.14. Kakšna je luč? **Sar hi udut?**

3. RASTLINE

- 3.1. Pokaži solato! **Sikav i šajauta?**
- 3.2. Pokaži zvonček! **Sikav le zvonček!**
- 3.3. Pokaži marelico! **Sikav la marelica!**

- 3.4. Pokaži, kaj damo v čaj, ko smo bolni! **Sikav so čhas andu tej, kada sam nasvaule!**
- 3.5. Kaj je to? **So hi adau?**
- 3.6. Pokaži, kaj raste v Afriki! **Sikav so bardjul andi Afrika!**
- 3.7. Kaj je to? **So hi adu?**
- 3.8. Pokaži, kje rastejo veje! **Sikav kauj bardjun u augi!**
- 3.9. Kaj je to? **So hi adau?**

- 3.10. Kakšna je limona? **Sej faurba hi i limona?**
- 3.11. Kdaj nabiramo zvončke? **Kauj kedas u zvončki?**
- 3.12. Kje raste solata? **Kauj bardjul i šajauta?**
- 3.13. Katero sadje imaš rad/rada? **So saudje remeš has?**
- 3.14. Kaj ima v zemlji drevo? **So hi le kaš andi phuf?**

4. PREDLOGI (Kje? Kam?)

- 4.1. Kje je sonce? (NAD) **Kauj hi u kham? (UPREDER)**
- 4.2. Kje je sonce? (NAD) Kauj hi u kham? (UPREDER)
- 4.3. Kje je sonce? (NAD) Kauj hi u kham? (UPREDER)

- 4.4. Kje je mačka? (POD) **Kauj hi i mačka? (TALU)**
- 4.5. Kje je mačka? (POD) Kauj hi i mačka? (TALU)
- 4.6. Kje je mačka? (POD) Kauj hi i mačka? (TALU)

- 4.7. Kam je splezala mačka? (NA) **Kauj geli upre i mačka? (PRU)**
- 4.8. Kam je splezala mačka? (NA) Kauj geli upre i mačka? (PRU)
- 4.9. Kam je splezala mačka? (NA) Kauj geli upre i mačka? (PRU)

- 4.10. Kje je mačka? (NA) **Kauj hi i mačka? (PRU)**
- 4.11. Kje je mačka? (NA) Kauj hi i mačka? (PRU)
- 4.12. Kje je mačka? (NA) Kauj hi i mačka? (PRU)

- 4.13. Kam se je ulegla mačka? (POD) **Kauj pašlili i mačka (TALU)**
- 4.14. Kam se je ulegla mačka? (POD) Kauj pašlili i mačka (TALU)
- 4.15. Kam se je ulegla mačka? (POD) Kauj pašlili i mačka (TALU)

5. OBLAČILA/ U FOUTI

- 5.1. Pokaži hlače! **Sikav i plundra!**
- 5.2. Pokaži rokavico! **Sikav i rokajica!**
- 5.3. Pokaži čevelj! **Sikav u nideršuj!**

- 5.4. Pokaži, kaj obleče babica! **Sikav so urdjel i babica!**
- 5.5. Kaj je to? **So hi adau?**
- 5.6. Pokaži, kaj rabimo, ko dežuje! **Sikav so menge pekal kada le del u brišind?**
- 5.7. Kaj je to? **So hi adau?**
- 5.8. Pokaži, kaj si zaveže oče okrog vratu! **Sikav so peske dada phhaundel phaundel kada urdjel gat!**
- 5.9. Kaj je to? **So hi adau?**

- 5.10. Kakšne so hlače? **Sej faurba hi i plundra?**
- 5.11. Kam spravi babica robec? **Kauj čhil i babica khosno?**
- 5.12. Kakšen je dežnik, ko dežuje? **Sar hi u nebo kada le del u brišind?**
- 5.13. Iz česa plete mama rokavice? **Andri soste khul i mama u rokajici?**
- 5.14. Iz česa sešije šivilja krilo? **Andri soste i sabovkinja sil i roktja?**
- 5.15. Kaj si zaveže kuhar okrog pasu? **So peske čhil u kuhari kirin peste kada tal?**

6. NEBO/ U VILAUGO

- 6.1. Pokaži dež! **Sikav u brišind!**
- 6.2. Pokaži oblak! **Sikav oblak!**
- 6.3. Pokaži luno! **Sikav u čhon!**

- 6.4. Pokaži, kaj sveti podnevi! **Sikav so svetinel divese!**
- 6.5. Kaj je to? **So hi adau?**
- 6.6. Pokaži, kaj pada pozimi! **Sikav so le del djivende!**
- 6.7. Kaj je to? **So hi adau?**
- 6.8. Pokaži, kaj spremlja luno! **Sikav so hi zari luna!**
- 6.9. Kaj je to? **So hi adau?**

- 6.10. Kdaj sveti luna? **Kada i luna svetinel?**
- 6.11. Kakšno je sonce? **Sar hi u kham?**
- 6.12. Iz česa naredimo sneženega moža? **Andri soste keras le sneženi mož?**
- 6.13. Kje so luna in zvezde? **Si hi i luna te u čerhanji?**
- 6.14. Kaj delaš pozimi? **So keres djivende?**

7. TELO/ TEŠTO

- 7.1. Pokaži roko! **Sikav u va!**
- 7.2. Pokaži srce! **Sikav u vodji!**
- 7.3. Pokaži oko! **Sikav i djak!**

- 7.4. Pokaži., kaj imamo v ustih! **Sikav so hi men andu muji!**
- 7.5. Kaj je to? **So hi adau?**
- 7.6. Pokaži, s čim vohamo! **Sikav soha sungas!**
- 7.7. Kaj je to? **So hi adau?**
- 7.8. Pokaži s čim poslušamo! **Sikav soha šunaš?**
- 7.9. Kaj je to? **So hi adau?**

- 7.10. Kakšno je srce? **Sej faurba hi u vodji?**
- 7.11. S čim grizemo meso? **Soha rauginas u mas?**
- 7.12. Kje imamo nos, oči in usta? **Kauj hi men nak, autja te u vouš?**
- 7.13. S čim ližemo sladoled? **Soha čauras u sladoled?**
- 7.14. Kam gremo, ko nas boli zob? **Kauj žas kada munge u dant dukhal?**
- 7.15. Kaj moramo nositi, če slabo vidimo? **So site phirauvas, te šmo dikas?**

8. UJEMANJE PRIDEVNIŠKIH BESED S SAMOSTALNIŠKIM JEDROM

Opiši (preštej in povej kakšno je)!

DEŽNIKI/NEBI

- 8.1. Kaj je na sliki? **So hi pru kipo?**
- 8.2. Ali so vsi dežniki enaki? **Hi u cile nebi sklej?**
- 8.3. Koliko dežnikov je takih (pokažite rumenega)? **Kiki nebi hi asej (žute)?**
- 8.4. In koliko je takih (pokažite rdeče)? **Kiki hi asej (loule)?**
- 8.5. Pa takih (pokažite na modra)? **Te asej? (plauve)**
- 8.6. In koliko je teh in kakšni so? **Te kiki hi asej, te sej hile?**

ROKAVICE/ROKAJICI

- 8.7. Kaj je na sliki? **So hi pru kipo?**
- 8.8. Ali so vse rokavice enake? **Hi u cile rokajici sklej?**
- 8.9. Koliko rokavic je takih (pokažite rdečo)? **Kiki rokajici hi asej? (loule)**
- 8.10. In koliko je takih (pokažite zeleni)? **Te kiki hi asej? (zelene)**
- 8.11. Pa takih (pokažite na rumene)? **Te asej? (Žute)**
- 8.12. In koliko je teh in kakšne so (pokažite na modre)? **Te kiki hi asej, te sej hile? (plauve)**

PISMA/LILA

- 8.13. Kaj je na sliki? **So hi pru kipo?**
- 8.14. Ali so vsa pisma enaka? **Hi u cile lila sklej?**
- 8.15. Koliko pisem je takih (pokažite na modrega)? **Kiki lila hi asej? (plauve)**
- 8.16. In koliko je takih (pokažite na rdeči)? **Te kiki hi asej? (loule)**
- 8.17. Pa takih (pokažite na zelena)? **Te kiki hi asej? (zelene)**
- 8.18. In koliko je teh in kakšne so (pokažite na rumena)? **Te kiki hi asej, te sej hile? (žute)**

9. ORODJE

- 9.1. Pokaži žago! **Sikav i žaga!**
- 9.2. Pokaži kozarec! **Sikav i kupica!**
- 9.3. Pokaži nož! **Sikav i čhuri!**

- 9.4. Pokaži, kaj uporablja šivilja! **Sikav so pekal la sabovkinjake?**
- 9.5. Kaj je to? **So hi adau?**
- 9.6. Pokaži, s čim zabijamo žeblje! **Soha mauras u klinci?**
- 9.7. **Kaj je to? So hi adau?**
- 9.8. Pokaži, s čim pokrijemo lonec! **Soha učauras u dino?**
- 9.9. Kaj je to? **So hi adau?**

- 9.10. S čim režemo meso? **Soha čhingeras u mas?**
- 9.11. S čim jemo solato? **Soha has i šajauta?**
- 9.12. S čim jemo juho? **Soha has i zumi?**
- 9.13. S čim merimo blago? **Soha mirinas u blago?**
- 9.14. S čim precedimo čaj? **Soha cidinas u tej?**
- 9.15. Iz česa je kozarec? **Andri soste hi kupica?**

10. POJMI

Opiši, kaj je:

- 10.1. POGUM / **TE TRAUNINEL**
- 10.2. SPANJE / **SOUVIBE**
- 10.3. BOLEZEN / **NASVALIPE**

Povej, kaj je to:

- 10.4. ...če imaš nekoga rad (LJUBEZEN) **kada valakas kaumes (KAMIBE)**
- 10.5. ...če jokaš, ker si izgubil igračo (ŽALOST) **kda rojs, kaj našaudjal igračka (BRIŽNO)**
- 10.6. ...če ti kruli po želodcu, ker že dolgo nisi jedel (LAKOTA) **kada tuke andi djomra krulinel, kauj dugo na haujal (BOK/BUKHAULO)**

11. POKLICI / POKLICTJA

- 11.1. Pokaži, kdo je frizer! **Sikav ko hi u frizeri!**
- 11.2. Pokaži, kdo je zdravnik! **Sikav ko hi u barbi!**
- 11.3. Pokaži, kdo je poštar! **Sikav ko hi u poštauši!**

- 11.4. Pokaži, kdo kuha! **Sikav ko tal!**
- 11.5. Kdo je to? **Ko hi adau?**
- 11.6. Pokaži, kdo usmerja promet! **Sikav ko usmerjaulinel u promet!**
- 11.7. Kdo je to? **Ko hi adau?**
- 11.8. Pokaži, kdo dela v šoli! **Sikav ko kerel andi škola?**
- 11.9. Kdo je to? **Ko hi adau?**

- 11.10. Kje dela zdravnik? **Kauj kerel u barbi?**
- 11.11. Kam je prišel fantek, ker je imel predolge lase? **Kaj aulo u čhavoru, kaj le sana duge bal?**
- 11.12. Kje ima poštar torbo? **Kauj hi le poštauši i tauška?**
- 11.13. Kaj nosi poštar? **So phiral u poštaši?**
- 11.14. S čim piše učitelj po tabli? **Soha pisinel učitel pri taubla?**
- 11.15. Kaj ima miličnik v ustih? **So hi le miličauri andu muji?**
- 11.16. Kaj ima frizer v rokah? **So hi le frizeri andu va?**

12. PRAVLJICA: LISJAK IN VRAN

Lačen lisjak se je potikal po gozdu in iskal kaj za pod zob, ko je zavohal nekaj slastnega. Dišal je debel kos sira, ki ga je držal v kljunu veliki črni vran. Lisjak je sir oboževal in sline so se mu pocedile že samo ob pogledu nanj. Toda vran je čepel visoko na veji, ki je lisjak ni mogel doseči. »Nujno moram dobiti ta slastni zalogaj. A če začnem plezati na drevo, bo vran zagotovo takoj odletel. Hm, nečesa drugega se moram domisliti,« si je rekel.

»Dobro jutro, gospod vran,« je vkljudno pozdravil.

»Dobro jutro, gospod lisjak,« je zamomljaj vran s polnim kljunom.

»Ti je že kdo povedal, da imaš prelepo perje? Tako svetleče, tako črno!« je ptiču polaskal lisjak. Vran je zadovoljno zaprhutal s krili, da jih je razkazal. Ampak kos sira je še vedno trdno držal v zaprtem kljunu.

»Pa kako vitko in elegantno telo, kakšne močne kremplje!« je nadaljeval lisjak. Vran je vzdignil eno nogo, nato še drugo, da je pokazal kremplje. Lisjakov načrt je deloval.

»Povej, vran, kaj pa tvoj glas, je prav tako lep, kot si ti?« ga je izzval lisjak. Ptič je odprl kljun, zajel sapo in zakrakal na vso moč. Sir mu je padel iz kljuna na tla. Lisjak je bil že pripravljen – z enim skokom je bil pri mamljivi poslastivi. Nato je s polnim gobcem zaklical vranu: »Hvala za prelepo petje in izvrsten sir! Nasvidenje!«. In vran je ostal praznih rok. Tako je plačal za svojo samovšečnost.

ROUKA TE U GARVANO

I BUKHALO ROUKA PHIRLAHI VEŠESKE TE RODLAHI VALASO MISTU TE HAL. ČAK DJEVKAR SUNGDJA VALASO LAUČHO. UDOJ SINJA BARO GARVANO, ANDU MJI PA RIKERLAHI BARO FALATU SIR. I ROUKA REMEŠ HALAHI SIR, MAUK KADA LE DIKLAHI LAKE PE SA ANDRU MUJI CIDINLAHI. ČAK U BARO GARVANO SINJAHU UČE PRI AUGA, AFKA UČE HOT I ROUKA NAUŠTIK ZI LESTE PERLAHI. »SITE DJERINAV UDAU LAČHO FALATO. ČAK TE KEZDINAU UPRE TE ŽAL PRU KAŠ U GARVANO ISPIDLA. HM, SITE MANGE AUR VALASO GONDULINAV,« PESKE GONDULINLAHI.

»LAČHO RATJASKRO GARVANO,« LESKE ŠUKAR PHENDJA I ROUKA.

»LAČHO RATJASKRO ROUKA,« LAKE MUVINDJA U GARVANO PHERDE MUJEHA.

»PHENDJA TUKE MAUK VALAKO HOT HI TUT ŠUKAR PORA? AFKA SVEKTJAUNEL, AFKA KAULE!« LESKE PHENDJA I ROUKA. U GARVANO SINJA SA FRO KAJ LESKE ADAU PHENDJA TE KEZDINDJA TE MAHAULINEL LE PHAUKENCA. I SIR PA NA MUKTJA ANDRU MUJI AURI.

»TE SO ŠUKAR TE ELEGANTNO TEŠTO, TE SEJ ZORALE KREMPLJI HI TUT!« LESKE MEK PHENDJA. U GARVANO PA AZDINJA ERŠTI DJEK PRO, AKUR PA MEK U DUJTO, HOT LESKE SIKAUDJA SEJ ZORALE KREMPLJI HI LE. U NAČRT SO LE U LISJAK KERDJA DELOVAULINDJA.

»PHUKAV MANGE VALASO GARVANO, SO PA TRO GLAUSO, HI ISTO AVKA ŠUKAR SAR SAL TU?« LE IZIVAULINLAHI I ROUKA. I ČIRIKLI PHRAUDJA U MUJI, LINJA PESKE I DIHA TE

KEZDINDJA TE KRAKAULINEL PRU CILO GAUSO. I SIR LAKE PA PELI ADRU MUJI AURI PRI PHUF. I ROUKA SINJA MAUK KREDI –UŠTINI TE MENTEŠ SINJA ZU SIR. AKUR PA PHERDE MUJEHA VRIŠTJANJDJA LE GARVANOSKE: »PARIKERA TUKE MISTI LAČHI SIR! DIKHAHA MEN!«. TE AVFKA U GARVANO AUČILU ČUČE VASTENCA. AFKA POTINDJA UPRE KAUJ PE AURI ČIKERLAHI.¹

1. Ali bi znal povedati pravljico po svoje? ŽANEHANI TE PHUKAL PRI TRO SO SINJA ANDI AJA PARAMISI?

ALI

1. Ko nastopa v pravljici? KO SA SINJA ANDI PARAMISI?
2. Zakaj lisjak hvali vrana? SOSKE I ROUKA PHENDJA HOT HI U GARVANO ŠUKAR?
3. Zakaj vran izpusti sir iz kljuna? SOSKE U GARVANO MUKTJA AURI I SIR ANDRU MUJI?
4. Kakšen je lisjak? (Kakšne lastnosti najdemo pri njem, ki jih najdemo tudi pri ljudeh?) SEJ SINJAH I ROUKA?
5. Kakšen je vran? (Kakšne lastnosti najdemo pri njem, ki jih najdemo tudi pri ljudeh?) SO SINJAH I U GARVANO?

¹ VIR: NAJLEPŠE ŽIVALSKÉ ZGODBE Zbirka Zlati pravljčni trak, Priredba Stefania Leonardi Hartley, Prevedla Neža Božič, Uredila Mojca Benedičič
Izdala in založila Učila International, založba, d.o.o., Tržič, 2016
Prva izdaja, Copyright Moon S.r.l., Copyright za slovensko izdajo Učila International, 2016
Prevod v romsko narečje: Samira Horvat